


TEMA

REKORDMANGE VACCINERET PÅ APOTEK I ÅR

På få år er apotekerne blevet en vægtig
spiller på banen for influenzavaccination



10



Styrk trivslen med
ny værktøjskasse

SIDE 20

Rapportering af
UTH bliver nemmere

SIDE 24

VIDSTE DU, AT ...

det sparer borgerne og samfundet for 2,8 mia. kr. om året, at apoteket skal tilbyde den billigste receptmedicin?

A
50 kr.

B
100 kr.



INDHOLD

4 Leder

Vaccination på apotek er en succes

5 Medieklip

6 Nyheder

10 TEMA

Godt i gang – men langt til mål

13

Apoteker øger kapaciteten

14

Rekordmange virksomhedsaftaler

16

Projekt: Udlevering af klamydiatest kan blive løftestang

20

Ny værktøjskasse skal styrke trivslen

24

UTH-rapportering styrker medicinsikkerhed

30 NY VIDEN



31 RUNDT OM

Insulin

32 NAVNE

Ny apoteker på Korsør Apotek

34 Apotekerland



20

TRIVSEL. Ny værktøjskasse skal hjælpe apotekerne til at skabe bedre trivsel og lavere sygefravær.



Man kan ikke 3D-printe en influenzavaccine eller købe den over nettet. Her er det nødvendigt at komme ned på apoteket rent fysisk

Lonnie Skovfoged,
apoteker, Aars Apotek

Læs mere side 13



Vi skal have endnu flere med

DER ER GANG I vaccinationssprøjterne på landets apoteker i øjeblikket. Med et par måneder til sidste stik er givet, har apotekerne allerede vaccineret langt flere end hele sidste sæson.

Det er gået stærkt. Ikke bare med vaccinationerne i de seneste uger - men i det hele taget med udviklingen i apotekernes rolle i den danske influenzavaccinationsindsats.

Det er kun seks år siden, at de første, relativt få, apoteker begyndte at vaccinere mod influenza. I dag kan borgerne gå ind fra gaden på langt de fleste apoteker landet over og få deres stik. Det er der rigtig mange, der gør. Mere end hver femte af de vaccinerede i målgruppen har fået deres vaccine på et apotek.

Årsagen er åbenlys. De 390 apoteker, der i år vaccinerer mod influenza, ligger fordelt ud over hele landet - også i områder, hvor der kan være langt til det øvrige sundhedsvæsen.

Vi ved fra udenlandske undersøgelser, at tilgængelighed er af afgørende betydning for, at folk følger myndighedernes anbefalinger og bliver vaccineret. Mange i risikogruppen er ældre og sårbare, som kan have svært ved at transportere sig langt. De fleste har et apotek tæt på. De er trygge ved at komme der, og måske skal de alligevel derhen og hente deres medicin. Så kan de lige så godt få deres stik, når de nu er der.

Ud over nærheden har vi lange åbningstider; man kan kom-

Apotekerne har i år influenzavaccineret flere borgere end nogensinde. Mere end hver femte i risikogruppen er vaccineret på et apotek.

Jesper Gulev Larsen,

formand for

Danmarks Apotekerforening



me ind fra gaden og skal ikke bestille tid. Endelig har apoteket sundhedsfagligt uddannede medarbejdere, der er vant til at udvise diskretion og skabe tryghed for borgerne.

Set fra apotekernes perspektiv kan vi være yderst tilfredse. Vi spiller en vigtig rolle i at understøtte myndighedernes bestræbelser på at begrænse en kommende influenzaepidemi. Vi viser, at vi på kort tid kan etablere os som en seriøs aktør, der bidrager til at løfte en vigtig sundhedsfaglig opgave. Det peger frem. For hvad er det næste? Vi har en del gode forslag klar, som vi meget gerne går i dialog med politikere og myndigheder om, både lokalt og nationalt.

Først for ligger den nuværende influenzavaccinationssæson. Den er langt fra slut. Og heldigvis for det. For som man kan læse i dette nummer af Farmaci, er vi meget langt fra myndighedernes mål om, at 95 % inden for bekendtgørelsens målgruppe skal være vaccineret. Vi skal med andre ord have endnu flere med, så vi når endnu højere op end de 75 %, der sidste år blev vaccineret.

Også her kan apoteket være med til at gøre en forskel. For vi møder borgere i risikogrupperne på apoteket hver eneste dag. Der er længe til 15. januar. Lad os få endnu flere med. ●

Industri, læger og apoteker skal sammen udvikle redskaber, så patienterne bliver trygge ved, at medicinske behandlinger stopper, når de ikke længere er nødvendige

Debatindlæg bragt i Altinget Sundhed den 1. oktober 2021 af formand for Apotekerforeningen **Jesper Gulev Larsen**.

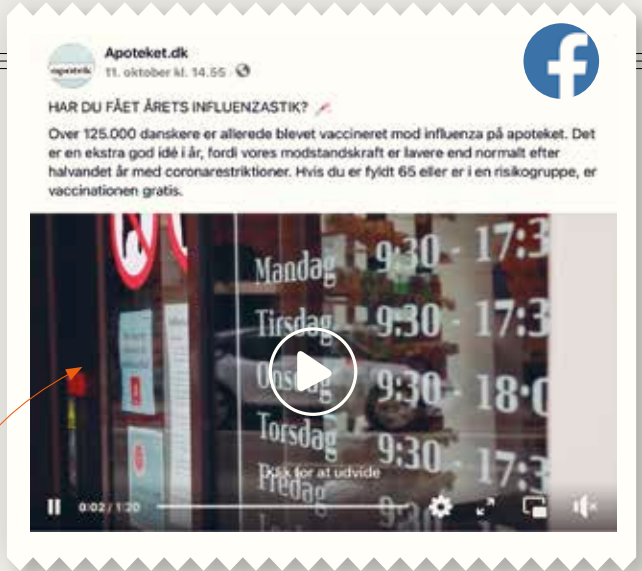
Stor søgning mod influenzavacciner på apoteker

Apoteker Thomas Carls Rasmussen fra St. Thomas Apotek deler på vegne af flere apoteker om markant stigende antallet af vaccinerede i den seneste uge mod influenzavacciner.



Jyllands-Posten, 9. oktober 2021

Dette opslag nåede over **100.000** borgere på Facebook.



Rift om influenza-vaccinerne på apotekerne



TV 2 Nyhederne, 23. oktober 2012

2 OKT KL 06:45

Næsten 25.000 fik influenzavaccinen på danske apoteker i går

DR.dk, 2. oktober 2021



Apotekerforeningen @Apotekerne · 23. okt.

Efter 3 uger med influenzavaccination har @apotekerne uddelt over 200.000 stik til sårbare borgere 🙌. Nu er vaccinerne givet fri, så alle kan få et stik mod betaling. Det er stadig gratis, hvis du er i risikogruppen bit.ly/3ugervac



1 4 11

Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed opfordrer regeringen til at sætte den sociale ulighed i sundhed højt på dagsordenen i arbejdet med den kommende sundhedsaftale. For det koster både menneskeliv og livskvalitet, at uligheden vokser

Debatindlæg bragt i Avisen Danmark søndag den 24. oktober 2021. Den er underskrevet af 44 partnere fra Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed – herunder Apotekerforeningens formand **Jesper Gulev Larsen**



Bedre kundeservice med lagerindsigt

Apoteket kan nu hjælpe kunder videre, når medicinen ikke er på lager. Vigtig nyskabelse, kalder Apotekerforeningens formand, Jesper Gulev Larsen, det.

Apotekerne får nu mulighed for at få indblik i hinandens lagre på tværs. Det er et nyttigt redskab til en bedre kundeservice, når en vare er udsolgt eller i restordre. Så kan apoteket, via apoteks-systemet, se de op til fem nærmeste lagerhavende apoteker samt lagerstatus for begge grossister.

"Det er en rigtig vigtig nyskabelse, som ikke alene giver apotekerne mulighed for at hjælpe kunderne i en situation, hvor de har akut brug for medicin. Den imødekommer også den kritik, der har været rejst af læger og myndigheder for manglende transparens i apotekernes lagre. Det er altså vigtigt for vores om-dømme, og det er en del af samfunds-

kontrakten, at vi i alle situationer tager ansvar og gør vores yderste for at sikre danskerne medicin og rådgivning - også selvom det måske er helt uforskyldt, at vi ikke selv ligger inde med lægemidlet," siger foreningens formand Jesper Gulev Larsen.

Han håber på, at alle apoteker vil tage godt imod den nye funktion, og at de vil bruge den.

Alle apotekssystemer vil i uge 47 være sat op til funktionaliteten, der i princippet er den samme, som man finder i apen 'apoteket'. Apoteket kan kun se, om et lægemiddel er på lager på et andet apotek. Man kan ikke se antallet af pakninger, det enkelte apotek har tilbage. ●

Behandlerfarmaceuter har en lang uddannelse og stor viden på området, så jeg vil opfordre Sundhedsstyrelsen til seriøst at overveje, om man kan give behandlerfarmaceuterne yderligere be-
føjelser på flere mindre områder, som kan aflaste lægerne

Ulla Astman,

formand for Regionsrådet, Region Nordjylland i en kommentar til, at lægevagten i Region Nordjylland afviser at ordinere medicin mod børne-orm i weekenden.





Flere end **100.000** har hentet apotekets app

I slutningen af oktober rundede appen 'apoteket' et skarpt hjørne: Flere end 100.000 borgere har nu hentet appen ned på deres telefon og kan blandt meget andet se hvilke apoteker i nærheden, der har medicinen på lager, se vaccinationsoversigt, oprette faste bestillinger og se tilskudssaldo. Hver dag kommer flere brugere til.

FRA VERDEN



STORBRITANNIEN

Ny apoteksydelse skal reducere genindlæggelser

Siden midt i februar i år har apotekerne i Storbritannien tilbudt ydelsen Discharge Medicines Service (DMS) – en udskrivelseskonsultation efter hospitalsindlæggelse. Apoteksydelsen skal sikre bedre kommunikation om medicinændringer i forbindelse med hospitalsbesøg.

Ydelsen skal optimere medicinbrug gennem fælles beslutningstagning, reducere medicinskade ved

sektorovergange og øge patientens forståelse for egen medicin og for, hvordan medicinen skal tages efter en hospitalsindlæggelse.

Målet er at reducere antallet af genindlæggelser og støtte udviklingen af samarbejde på tværs af sektorer.

KILDE: [HTTPS://PSNC.ORG.UK/SERVICES-COMMISSIONING/ESSENTIAL-SERVICES/DISCHARGE-MEDICINES-SERVICE/](https://psnc.org.uk/services-commissioning/essential-services/discharge-medicines-service/)

DENGANG



... drogerne kurerede de kropsdele, de ligner

Hvad har lungeurt, øjentrøst, vorterod og orkideer tilfælles? Svaret er, at de både ligner og er opkaldt efter den kropsdel, de efter sigende kan kurere for dårligdomme. Det er grundtanken i signaturlæren, som er læren om, at helbredende droger kan identificeres ved at sammenligne deres udseende med menneskekroppen.

Signaturlæren kom til i antikken, men den blev for alvor udbredt med Paracelsus' alkymi i slutningen af 1500-tallet. Paracelsus mente, at der i naturen fandtes alle de lægemidler, som mennesket kunne have brug for. For at menneskene kunne vide, hvilke planter de skulle bruge, havde Gud mærket dem, så de ligner kropsdelene. De bar således Guds signatur.

Lungeurtens plettede blade ligner lungevæv, øjentrøstens blomst minder om et øje, vorterod bruges mod hæmorider, og orkideens navn kommer af det græske ord for testikler ("orkhis"), da man mente, at dens rodknolde ligner disse – og derfor er blomsten naturligvis potensfremmende.

Signaturlæren gik dog af mode i takt med lægekunstens udvikling.

OPRÅB TIL SUNDHEDSMINISTEREN:

Mere lighed med medicinabonnement

Apotekerforeningen opfordrer sammen med 10 andre organisationer sundhedsministeren til at indføre en abonnementsordning i medicintilskudssystemet, der fordeler udgifter over året. Det vil give mere lighed i sundhed, mener organisationerne bag Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed.

Sundhedsminister Magnus Heunicke modtog den 9. november en henvendelse fra Apotekerforeningen og ti andre organisationer, som samarbejder under Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed. I henvendelsen opfordrer organisationerne, der repræsenterer store grupper af medicinbrugere, behandlere og flere led i kæden, der behandler og forsyner danskerne med medicin, ministeren til at modernisere en del af medicintilskudssystemet.

Flere fravælger medicin

Baggrunden for henvendelsen er, at stadig flere fravælger eller udskyder køb af lægeordineret medicin af økonomiske årsager.

Årsagen til, at mange ikke har råd til medicin, er typisk, at patienten netop har påbegyndt et nyt 'tilskudsår' i systemet. Det giver store spring i, hvor meget den enkelte selv skal betale for medicinen. Det rammer især de økonomisk sårbare og skaber ulighed i sundhed. Dermed ender medicintilskudssystemets indretning med at skabe udfordringer for lige præcis de patienter, som skulle nyde godt af systemet.

Brug for handling nu

De 11 organisationer foreslår ministeren, at han sikrer, at der bliver indbygget en abonnementsordning i medicintilskudssystemet. Ordningen skal indebære, at den maksimale årlige egenbetaling på 4.272 kr. fordeles på acontobetaling på 356 kr. om måneden. Ordningen skal samtidig sikre, at patienterne kan gå ind på ethvert apotek og hente den tilskudsberettigede medicin, som lægen har udskrevet, uden yderligere betaling.

Det digitale abonnement skal erstatte den nuværende henstandsordning, der binder patienten til ét apotek og kun må tilbydes patienter med medicinudgifter, der overstiger egenbetalingsloftet.

Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed

De 11 organisationer, der står bag henvendelsen, er en del af Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed. Organisationerne er:

- Danmarks Apotekerforening
- 3F
- Danske Handicaporganisationer
- Danske Patienter
- Diabetesforeningen
- Farmakonomforeningen
- IGL Industriforeningen for Generiske og Biosimilære Lægemidler
- Kræftens Bekæmpelse
- LIF
- Lægeforeningen
- Ældre Sagen

Forslaget om en abonnementsordning er ikke nyt. Allerede i 2017 blev et forslag om at udjævne egenbetaling drøftet i Folketingets Sundhedsudvalg. Udvalget pålagde den daværende regering at indkalde til forhandlinger om en løsning. Man drøftede løsninger, men kom ikke frem til noget. For nylig stillede Danske Regioner et lignende forslag, som et af deres 17 forslag på medicinområdet.

Derfor opfordrer de 11 organisationer ministeren til ikke at tøve længere. Der er brug for en løsning nu. Organisationerne stiller sig til rådighed med deres viden, når der skal indrettes en ordning.

Redaktionen





Frigør potentialet i dit apotek

Den digitale forbruger er her. Lad BD Rowa Technologies støtte dig i overgangen til den digitale apoteksverden.

Fordelene ved automatisering er enorme.

Lever omkostningseffektive recepttjenester med Rowa Technologies. Øg kapaciteten, frigør kapital der er bundet i varelagre, og reducer spild til næsten ingenting.

Og med Rowa Technologies er der mere endnu. Rowa letter dine første skridt ind i den digitale verden med en netværksportefølje af produkter: fra automatisering af medicinudlevering til butiksudstillinger- og digitale skærme i butiksvinduet.

Kontakt:

Henrik Walter, mobil: 61 27 08 08, e-mail: henrik.walter@bd.com

bd.com/rowa

Rowa® Technologies



Rowa® Vmax

En intelligent løsning til opbevaring og udlevering



Rowa Vmotion®

En fleksibel, interaktiv udstilling til håndkøbsmedicin og selvbetjening



Godt på vej, men langt fra mål



AF: TRINE GANER
FOTO: HANNE LOOP
GRAFIK: ESBEN BREGNINGE DESIGN

Rekordmange danskere får i år deres influenzavaccination på apoteket. Samlet set er der dog langt igen, hvis Sundhedsstyrelsens mål om 95 % vaccinerede i målgruppen skal nås.

Der influenzavaccineres derudaf landet over i disse måneder. Ikke mindst på landets apoteker, hvor man allerede nu har vaccineret væsentlig flere end i hele sidste sæson.

Alligevel er der langt igen, hvis Sundhedsstyrelsens målsætning om hele 95 % vaccinerede inden for målgruppen skal nås. Lidt over en måned efter, at vaccinationssæsonen startede, havde 39 % af målgruppen samlet set fået et influenzavaccinationsstik. Det viser Sundhedsstyrelsens opgørelse fra den 4. november (se boks på side 12).

"Vi kom fint fra start, men lige nu er der ikke så mange, der bliver vaccineret, som vi havde håbet. Vi må ikke læne os tilbage men skal fortsætte informa-

tionen om vaccination. For rigtig mange i risikogrupperne og blandt sundheds- og plejepersonalet er endnu ikke influenzavaccineret. Vi er langt fra mål," siger enhedschef i Sundhedsstyrelsen Bolette Søborg.

Farlig cocktail

Den ambitiøse målsætning skyldes ikke mindst den særlige situation i år, hvor COVID-19 stadig er en faktor, man må regne med. Sammen med influenza kan det blive en farlig cocktail, der både kan ramme den enkelte hårdt, men som også risikerer at skabe et stort pres på sundhedsvæsenet.

"Vi har et åbent samfund, og derfor er vi langt mere eksponerede for influenzasmitte end sidste år. Selv om vi har en flot tilslutning til vaccination mod COVID-19, er det jo langt fra alle, der har taget imod tilbuddet. Vi må derfor forvente en vinter, hvor mange intensivpladser er optaget af patienter med COVID-19. Vi ser allerede tendensen," siger Bolette Søborg.

Enhedschefen erkender, at målet om, at stort set alle målgrupper, der anbefales influenzavaccination, skal være vaccineret, er ambitiøst. Men der er noget at have optimismen i, mener hun.

"Vi har set, at der er stor opbakning til COVID-19-vaccination blandt danskerne. Folk har vænnet sig til







> at blive vaccineret. Det har givet os en forhåbning om, at mange af de sårbare, som risikerer et alvorligt forløb, vil få en influenzavaccination i år,” siger Bolette Søborg.

Og hun har ikke opgivet håbet.

”Der er heldigvis et stykke tid at løbe på endnu. Men der skal gerne skrues op for tempoet, og vi skal alle sammen gøre en indsats for at få flere med,” lyder opfordringen.

Apotekerne har øget kapaciteten

Apotekerne har da også taget handsken op og meldt sig endnu mere ind i kampen om at få de sårbare grupper vaccineret. 390 apoteker tilbyder i år vaccination, og det er flere end sidste år. Samtidig er der uddannet flere vaccinatører, og apotekernes kapacitet er øget, så man kan få flere igennem på kortere tid.

Fordi man har været bedre forberedt, oplevede mange apoteker ikke det samme stormløb som ved influenzasæsonens start sidste år. Og det til trods for, at apotekerne vaccinerede 25.000 personer den første vaccinationsdag mod bare 17.000 sidste år.

Apotekernes andel af de influenzavaccinerede er da også øget, og indtil nu har apotekerne stået for mere end hver femte af alle stik inden for Sundhedsstyrelsens målgruppe.

Rekordår sidste år

Skal Sundhedsstyrelsens mål nås i denne sæson, skal man have vaccineret endnu flere end rekordåret sidste år. Her ramte Danmark for første gang WHO’s mål om 75 % vaccinerede blandt borgere over 65 år og andre, der er i særlig risiko for et slemt influenzaforløb.

Det skete, efter at influenzavaccinationsprocenten i Danmark i mange år har ligget på omkring de 50. ●

Apoteker Lonnie Skovfoged fortæller på næste side, hvordan hun har gearet op på apotekets vaccinationssetup i forbindelse med årets influenzavaccinationssæson.

STATUS PÅ ÅRETS INFLUENZAVACCINATION

Opgjort 4. november 2021

1.128.000

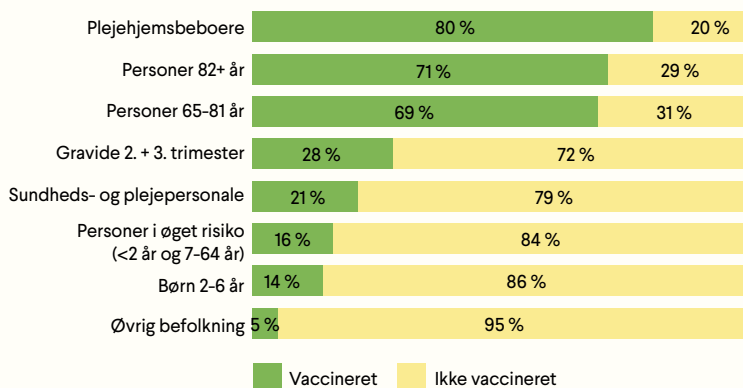
inden for målgruppen er blevet vaccineret mod influenza

21,8 %

af dem er vaccineret på apotek

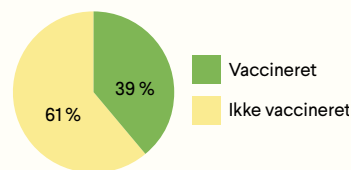
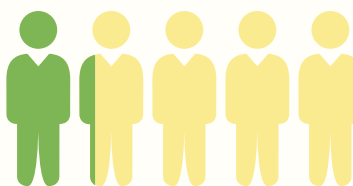


Vaccinationstilslutningen fordelt på målgrupper (influenza 2021/2022)



Mere end hver femte er vaccineret på apotek

Vaccinationstilslutning blandt målgrupper



KILDE: SSI, APOVAC OG PRACTICO

Apotekerne har øget kapaciteten

Apotekerne har øget kapaciteten, så de i år kan vaccinere endnu flere. Lonnie Skovfoged fra Aars Apotek er en af dem, der har opgraderet apotekets vaccinationskapacitet.

AF: TRINE GANER

Lange køer uden for apoteket og stort pres på lige fra morgenstunden. Det var, hvad der sidste år mødte medarbejderne på mange apoteker, da de slog dørene op om morgenen den 1. oktober. Det var dagen, hvor influenzavaccinationssæsonen startede, og der var mange, der gerne ville sikre sig mod influenza under COVID-19-pandemien.

En af dem, som oplevede stort rykind, var Lonnie Skovfoged fra Aars Apotek i Nordjylland.

"Sidste år blev vi løbet lidt over ende i begyndelsen af sæsonen. Det var ret overvældende, og afstandskrav og arealbegrænsning gjorde det ikke nemmere at håndtere flowet," husker Lonnie Skovfoged.

Oplevelsen har fået hende til at gentænke hele sit vaccinationssetup i denne sæson. Først og fremmest tilbyder hun i år vaccination på alle sine tre enheder. Sidste år var det kun på hovedapoteket i Aars. Filialerne fordeler trykket, og så er det, ifølge den nordjyske apoteker, godt for de borgere, som ikke har nemt ved at køre til Aars.

"Mange tænker måske: 'hvor svært kan det være?'. Men hvis man går med

rollator, kan det godt være en barriere at skulle tage en bus. De svækkede og gangbesværede borgere kommer på vores filialer for at hente deres medicin alligevel. Nu kan de også få deres influenzavaccination," siger hun.

Flere vaccinatører

Derudover har Lonnie Skovfoged sørget for, at langt flere medarbejdere er blevet uddannet vaccinatører. Sidste år vaccinerede syv af apotekets medarbejdere. I år er stort set alle farmaceuter og farmakonomere uddannet vaccinatører.

"Fra at se vaccination som noget særligt, opfatter jeg det nu mere som en integreret opgave på apoteket på linje med de mange andre opgaver, som medarbejderne løser i hverdagen. Derfor har det også været vigtigt for mig, at det er noget, stort set alle kan udføre," siger Lonnie Skovfoged.

I hendes øjne peger vaccinationsopgaven frem, og hun håber på flere lignende ydelser på apoteket fremover.

"Man kan ikke 3-D-printe en influenzavaccine eller købe den over nettet. Her er det nødvendigt at komme ned på apoteket rent fysisk. Vi er de sundhedsprofessionelle, der er til stede lokalt hos borgerne. Og vi har potentiale til mere," siger Lonnie Skovfoged.

Sidste sæson tilbød 340 apoteker vaccination mod influenza. I år er det 390. ●

Fra at se vaccination som noget særligt, opfatter jeg det nu mere som en integreret opgave på apoteket på linje med de mange andre opgaver

Lonnie Skovfoged,
apoteker, Aars Apotek



Virksomhedsaftaler om influenzavaccination slår rekord

I år tilbyder rekordmange arbejdspladser sine medarbejdere vaccination mod influenza via apoteket. Frygten for at blive ramt på personalesiden af en hård influenzaepidemi får Esbjerg Kommune til at tilbyde alle medarbejdere et gratis stik.

AF: KIM ANDREASEN OG TRINE GANER

I år vil ekstra mange enten begive sig ned på det lokale apotek eller gå i kantinen på arbejdspladsen for at få en influenzavaccine af en vaccinationsuddannet farmaceut eller farmakonom fra apoteket. Rekordmange kommuner, organisationer og virksomheder har valgt at ruste sig til den kommende influenzasæson ved at tilbyde medarbejderne gratis vaccination via apoteket. Det er den samstemmede melding fra de to selskaber APOVAC og Practio, der organiserer vaccinationsindsatsen på landets apoteker.

Det største af de to selskaber, APOVAC, har således i skrivende stund indgået mere end 500 virksomhedsaftaler, hvilket er cirka en tredjedel flere end sidste år. Aftalerne omfatter mellem 200.000-300.000 medarbejdere. Man regner med, at omkring 75.000 af dem vælger at tage imod tilbuddet. Halvdelen af aftalerne er lokale aftaler, der er indgået med enkeltapoteker, og halvdelen er landsdækkende aftaler, hvor medarbejderne kan gå ind på et hvilket som helst apotek, der vaccinerer under APOVAC, og få sit stik.

Vil undgå sygdomsforløb

Esbjerg Kommune er blandt dem, som har valgt at tilbyde alle medarbejder-

ne en influenzavaccination. Det betyder, at administrativt og teknisk personale og ansatte i undervisningssektoren får samme tilbud om vaccination, som de af kommunens medarbejdere, der arbejder i sundhedssektoren, allerede har fået.

“Vi kan blive hårdt ramt på personalesiden her i løbet af vinteren - både af influenza og corona - og de hjemsendelser, som også kan komme, når der er coronasmittede. Vi kan utvivlsomt undgå nogle hårde sygdomsforløb med vaccinerne. Derfor giver vi nu vores medarbejdere det tilbud. Det selvfølgelig også under den forudsætning, at der er vacciner nok til de sårbare og sundhedspersonalet, og at der ikke opstår problemer med at skaffe vacciner som sidste år”, siger Arne Nikolajsen, direktør for Sundhed & Omsorg i Esbjerg Kommune.

Hos APOVAC oplever direktør Bjarne Kalø, at den store efterspørgsel efter influenzavaccinationer ikke mindst beror på den særlige situation, der er netop i år.

“Der er ekstra risiko for en slem epidemi, fordi restriktionerne sidste år betød, at vi holdt afstand. Vi er også godt hjulpet af, at Sundhedsstyrelsen har været massivt ude i kampagner om, hvor vigtig vaccination mod influenza er”, siger han.

Omsorg over for medarbejdere og forretning

APOVAC har indgået virksomhedsaftaler med mange slags arbejdspladser - lige fra uddannelsessteder, faglige organisationer, efterskoler og rockbandet The Minds of 99 og deres crew.

Ifølge Bjarne Kalø er det både omsorg over for medarbejderne og omsorg over for forretningen, som får arbejdspladserne til at indgå en aftale om influenzavaccination.

“Det handler om fleksibilitet og tilgængelighed. Apoteket er tæt på. Der er lange åbningstider, og folk er trygge ved at komme på apoteket. Her er man også vant til at håndtere diskretion, og man bliver vaccineret af uddannet sundhedsprofessionelt personale i trygge og professionelle rammer”, siger Bjarne Kalø.

Vaccination på apoteket

Apotekernes to vaccinationselskaber APOVAC og Practio tilbyder virksomhedsaftaler til arbejdspladser, hvor medarbejderne kan blive influenzavaccineret - enten på et lokalt apotek eller ved, at en uddannet vaccinator fra vaccinationselskabet kommer ud på arbejdspladsen.

1.755 farmaceuter og farmakonomer på landets apoteker er uddannet til at vaccinere mod blandt andet influenza. De bliver recertificeret hvert år, når influenzasæsonen går i gang.

Det er netop også fleksibiliteten for både de ansatte og kommunen, som har fået Esbjerg Kommune til at indgå en firmaaftale for de af kommunens ansatte, som ikke allerede har fået det obligatoriske tilbud om influenzavaccination.

Direktøren for Sundhed & Omsorg håber, at omkring en tredjedel af de cirka 6.000 medarbejdere, som sammen med november måneds lønseddel får tilbudet om en influenzavaccination, siger ja. "Corona har gjort, at for mange er det at lade sig vaccinere blevet normalt og

ikke noget, man er bange for. Samtidig fornemmer jeg, at vores øvrige personale er glade for at få samme tilbud om vaccine som vores sundhedspersonale, så jeg forventer, at tilslutningen til det frivillige tilbud nok skal blive god", siger Arne Nikolajsen. ●



Vi kan blive hårdt ramt på personalesiden her i løbet af vinteren - både af influenza og corona - og de hjemsendelser, som også kan komme, når der er coronasmittede

Arne Nikolajsen,
direktør for Sundhed & Omsorg i Esbjerg Kommune



Klamydiatest:

Et projekt med store perspektiver

Pilotprojektet med udlevering af gratis klamydiatest fra to københavnske apoteker er slut. Resultaterne er gode, og det kan blive en løftestang for, at apotekerne får mulighed for at opstarte klamydiabehandling og på sigt måske andre behandlinger.

Af: Merete Wagner Hoffmann

”Det skal være så nemt som muligt at få stillet diagnosen klamydia og efterfølgende komme hurtigt i behandling.

Klamydia er en sygdom i fremmarch, og vi ved, at nem adgang får de unge til at blive testet. Og er testen positiv, er det vigtigt at komme i behandling med det samme,” siger Lene Stavngaard, der er national chef i Sex & Samfund.

Organisationen har sammen med Apotekerforeningen og Københavns Kommune gennemført et pilotprojekt, hvor unge har kunnet hente en gratis klamydiatest på to apoteker. Projektet havde til formål at afdække interessen for at hente gratis tests og - i tilfælde af et positivt testresultat - interessen for at opstarte behandling på apoteket, hvis dette var en mulighed.

Der er på et år udleveret 236 klamydiatests. 72 % af de unge, der fik udleveret

testen, tilkendegav, at de ville benytte sig af tilbuddet om opstart af behandling på apoteket, hvis det var en mulighed.

Projektet er en succes

”Dermed betragter vi projektet som en succes. Det viser, at de unge ser apotekerne som en del af løsningen i adgangen til behandling,” siger Birthe Søndergaard, sundhedsfaglig direktør i Apotekerforeningen.

Således kan klamydiaprojektet, ifølge Birthe Søndergaard, måske på sigt blive en løftestang for, at apotekernes behandlerfarmaceuter får mulighed for at igangsætte behandling.

”Vi vil gerne drøfte, hvordan man kan nyttiggøre erfaringerne fra vores pilotprojekt i regionernes indsats for at knække klamydiakurven. Vi forestiller os et samarbejde om en mere permanent og landsdækkende ordning,” siger hun.

Sex & Samfund bakker op

Sex & Samfund bakker op om de initiativer, der kan lette adgangen til test og behandling. Klamydiakurven har de sidste 20 år været støt stigende. Sidste år blev der registreret i underkanten af 35.000 tilfælde, og dertil skal lægges et større ’mørketal’.

Sygdommen rammer typisk unge under 25 år og kan i værste fald føre til infertilitet. Det lumske ved sygdommen er, at halvdelen af smittede mænd og 75 % af smittede kvinder ikke oplever nogen symptomer. Derfor overvejer de måske ikke at blive testet – og de får da slet ikke gjort det, hvis det er for besværligt.

”Det kan have store konsekvenser at være smittet. Ikke bare fordi sygdommen kan føre til infertilitet. Men også fordi den stigende kurve kan betyde, at der er en risiko for, at bakterierne bliver mere resistente over for behandlingen. Derfor er det ekstra vigtigt, at vi får knækket klamydiakurven,” siger Lene Stavngaard.

Sikker test og protokol

Hun peger på, at sundhedsvæsenet ikke er indrettet, så det passer til de unges hverdag med skole, uddannelse og job. I dag skal man ringe til lægen, få en tid og ofte tage fri midt på dagen for at tage derhen.

”De unge er derfor glade for hjemmetests, og vi ved, at den lette adgang til både test og behandling vil få flere unge med,” siger Lene Stavngaard. Hun peger på, at de gratis hjemmetests, der blev udleveret i projektet, er helt identiske med dem, lægerne selv benytter. Alligevel mener hun, at nogle praktiserende læger kan være skeptiske, når det handler om administration af antibiotikabehandling:

”Men eftersom klamydiadiagnosen bliver stillet på et helt sikkert grundlag, er der ikke nogen gode argumenter for, hvorfor man ikke skulle kunne komme hurtigt i behandling gennem et apotek. På apoteket kan man ligeledes tilbyde præventionsrådgivning i samme omgang eller henvise til Sex & Samfund rådgivning, hvad mange unge har brug for.”

Birthe Søndergaard understreger, at opstart af behandling selvfølgelig skal ske efter en protokol, der er udarbejdet

70% af de unge ville gerne opstarte behandling af klamydia på apoteket.

af de unge ville gerne opstarte behandling af klamydia på apoteket.

sammen med en læge. Det vil sige en tjekliste og instruktion for opstart af behandling mod klamydia. Lægen behøver derfor ikke blive inddraget i beslutningen om behandlingsstart ved hver patient, da selve opstarten af behandlingen vil bygge på en positiv klamydiatest.

I første omgang har Sex & Samfund lavet et samarbejde med Danske Regioner. Her har man sat 10 mio. kr. af til en systematisk kommunal indsats med klamydiatest til unge ved en digital sundhedsydelse. Unge kan hermed bestille klamydiahjemmetests via hjemmesi-

den www.klamydiahjemmetest.dk. Regionerne medfinansierer tilbuddet, når en kommune laver en samarbejdsaftale med Sex & Samfund.

Et gennembrud for behandlingsopstart

Behandlingsopstart for klamydia kan være et gennembrud for, at apotekerne på sigt også kan opstarte behandling for andre lidelser. Birthe Søndergaard ser børneorm som en anden oplagt mulighed, og flere sygdomme kan komme til i de kommende år, da markedet for hjemmetests og hjemmeprovtagningstests er i rivende udvikling.

"Det stigende pres på de praktiserende læger kan forsinke borgernes adgang til hurtig behandling. Derfor er det oplagt, at apotekets behandlerfarmaceuter træder til og aflaster lægerne. Det er både til gavn for folkesundheden og sundhedssektoren, at lægerne får mulighed for at koncentrere sig om de mere komplicerede tilfælde," siger hun.

I en række andre lande har man allerede tilsvarende ordninger, hvor apotekspersonale kan igangsætte behandling af visse typer lettere sygdomme. Det gælder blandt andet i Spanien, Storbritannien, Irland, Australien, Canada, New Zealand, USA, Argentina, Brasilien og Sydafrika.

Her er der udviklet protokoller med behandlingsvejledninger til hver sygdom. Erfaringerne fra England viser, at apotekernes indsats med at igangsætte behandlinger reducerer arbejdsbyrden hos lægerne, og at der kun er få opfølgende konsultationer hos den praktiserende læge. ●



Vi betragter projektet som en succes. Det viser, at de unge ser apotekerne som en del af løsningen i adgangen til behandling

Birthe Søndergaard,
sundhedsfaglig direktør,
Apotekerforeningen

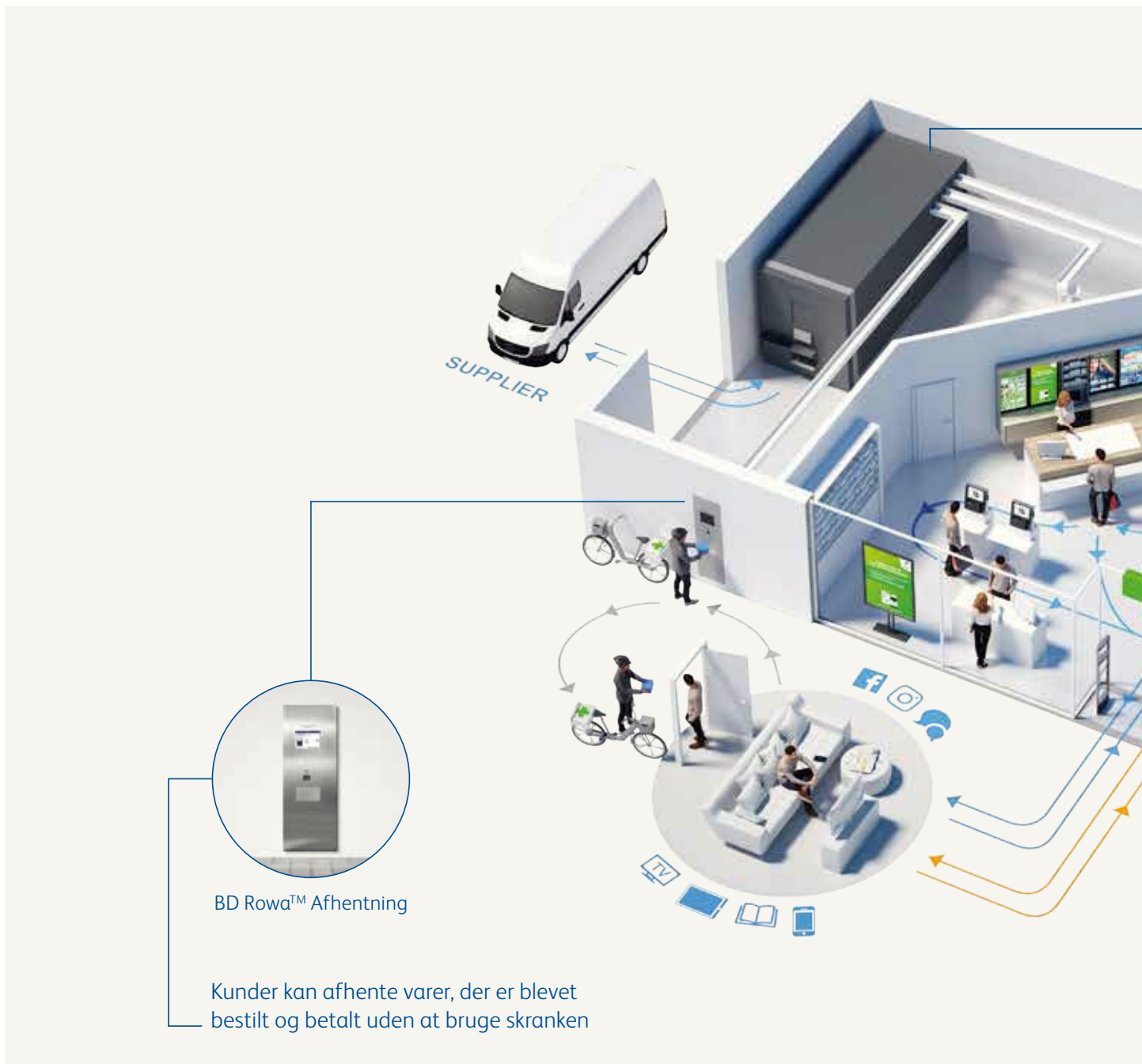
Om pilotprojektet

Siden august sidste år har københavnere mellem 15-29 år kunnet gå ind på Sex & Samfunds hjemmeside og bestille en gratis klamydiatest, som de derefter kan afhente på et af de to apoteker i København, der er med i samarbejdet.

Der er på et år udleveret 236 klamydiatest.

72% af de unge, der fik udleveret testen, tilkendegav, at de ville benytte sig af tilbuddet om opstart af behandling på apoteket, hvis det var en mulighed.

Bring din kunde på en digital rejse



Frigør potentialet på dit apotek, den digitale kunde er ankommet. Lad BD Rowa™ støtte dig ved overgangen til det digitale apotek. Lever omkostningseffektive recepttjenester med øget kapacitet, frigør kapital der er låst fast i dit varelager og reducer spild til næsten ingenting. Når du tilpasser dit apotek til dine kunders nye indkøbsvaner og det voksende behov for mere fleksible købsmuligheder, husker dine kunder dig.



Udleverende robotter, giver automatisk mere plads og fleksibilitet, en intelligent løsning til opbevaring og udlevering

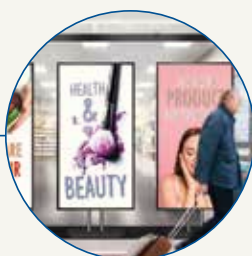


BD Rowa™ Vmax
BD Rowa™ Smart



Digitale OTC (ikke receptpligtige) produkter BD Rowa™ Vmotion

Gør indkøb i dit apotek til en rigtig god kundeoplevelse. En fleksibel, interaktiv fremvisning af OTC og frihandelsvarer m.m.



Digitalt butiksvindue
BD Rowa™ Vmotion

Kontakt:

Henrik Walter, mobil: 61 27 08 08
Mail: henrik.walter@bd.com

bd.com/rowa

BD Denmark, Firskovvej 25 B, Lyngby, 2800 KGS, Denmark

BD, BD Logoet og Rowa, Rowa Pickup, Rowa Smart, Rowa Vmax og Rowa Vmotion er varemærker, der tilhører Becton, Dickinson og Company eller dets tilknyttede selskaber. Alle andre varemærker tilhører deres respektive ejere. © 2021 BD. Alle rettigheder forbeholdes. Aug-2021 BD-38565



Værktøjskassen er klar:

Skab bedre trivsel og mindre sygefravær

41 apotekers store arbejde med sygefravær og trivsel blandt farmakonomer kommer nu alle apoteker til nytte. I kølvandet på Apotekerforeningens og Farmakonomforeningens sygefraværs- og trivselsprojekt er der udviklet en værktøjskasse, som kan inspirere ledelse og medarbejdere til en fælles indsats for at skabe bedre trivsel og forebygge sygefravær på apotekerne.

AF: KIM ANDREASEN
ILLUSTRATIONER:
TRINE DUEHOLM

Få et overblik over jeres arbejde med sygefravær. Bliv inspireret til, hvordan I kan lære hinanden bedre at kende i en hektisk hverdag med mange forandringer. Og find ud af, hvordan I kan tale med hinanden om, hvordan I egentlig går og har det.

Igennem de seneste to år har ledelse og medarbejdere på 41 apoteker deltaget i Apotekerforeningens og Farmakonomforeningens store fælles sygefraværsprojekt, som udspringer af OK18. Her er der arbejdet indgående med sygefravær og trivsel blandt apotekets farmakonomer og øvrige medarbejdere.

Nu er projektet færdigt, og resultatet af apotekernes anstrengelser ligger klart i form af en onlinebaseret værktøjskasse. Den kan alle apoteker nu dykke ned i og bruge til at blive inspireret, motiveret og helt konkret hjulpet til, hvordan ledelse og medarbejdere i fællesskab kan arbejde med at øge trivslen og mindske sygefraværet på apotekerne.

Har man brug for hjælp til at komme i gang, afholder rådgivningsvirksomheden CRECEA, der har stået for projektet og udviklet værktøjskassen, i begyndelsen af det nye år gratis værktøjskurser otte forskellige steder i landet, hvor ledelsen samt arbejdsmiljø- og tillidsrepræsentanten kan tage afsted sammen.

En levende værktøjskasse

Værktøjskassen består af fem rum, som afspejler det forløb, som de 41 apoteker har været igennem. Arbejdsmiljøkonsulent hos CRECEA, Maja Frahm Oue, som har ledet sygefraværsprojektet og udviklingen af værktøjskassen, fortæller:

“Det første rum er ligesom låget på kassen. Det handler om, at grundlaget for et styrket samarbejde er en fælles indsats mellem ledelse og medarbejdere. I de fire andre rum kan man så dykke ned og finde værktøjer alt efter behov, fx til sygefraværssamtalen, det gode møde, fordelingen af arbejdet fra morgenstunden og mange flere.

Hun kalder værktøjskassen for levende. Der er videoer, animationsfilm, manualer til at printe ud, slideshows og tekst - alt efter, hvad der passer bedst til det enkelte apotek.

Dialog om forandringer

Et af de apoteker, som har været med i projektet, og som derfor allerede har brugt nogle af redskaberne, er Rudkøbing Apotek. Apoteker Anja Claudia Hoffmann har oplevet, at det har givet stor værdi at sætte fokus på arbejdsmiljøet sammen med arbejdsmiljørepræsentanten og tillidsrepræsentanten.

“Det var ikke fordi, at vi havde problemer med sygefravær, men vi meldte os til projektet, da vi fandt ud af, at det også





Det er afgørende for både medarbejdernes trivsel og driften af apoteket, at vi har et godt arbejdsmiljø og en høj trivsel blandt medarbejderne

Jesper Gulev Larsen,
formand for Apotekerforeningen



handlede om meget andet - fx hvordan man konkret får implementeret forandringer", fortæller Anja Claudia Hoffmann.

Faktisk havde apoteket i Rudkøbing en konkret udfordring med forandringer. Der skulle indføres en ny måde at lægge vagtplan på, og så overvejede apoteket også at anskaffe en robot.

"Vi har kunnet bruge værktøjerne direkte i forhold til de forandringer, vi har stået midt i. En af de ting, vi gjorde, var at stille alle medarbejdere op på en række efter anciennitet. Hver især fik så lov til at sige, hvad de tænkte om planerne om en apoteksrobot. På den måde kunne vi sikre, at alle på apoteket var med på, hvad der skulle ske, og at ingen sad og brændte inde med noget. Det er afgørende, hvis forandringer skal lykkes", siger Anja Claudia Hoffmann.

Ansvar fremmer samarbejde

På Bolbro Apotek i Odense havde man heller ikke problemer med højt sygefravær, men for apoteker Ragnhild Jensen er det en prioriteret opgave at arbejde med trivsel og samarbejde generelt.

"En af vores store udfordringer er at få skranken til at fungere på et apotek med fire enheder, så både kunder og personale bliver godt behandlet. Vi er undervejs blevet inspireret til blandt andet at indføre den såkaldte "Pippi-model". Det betyder, at man skiftes til at være den, der har ansvaret for at planlægge, hvem

erfaringer fra sygefravær-projektet

1 Det giver stor værdi, når ledelse og medarbejdere er sammen om arbejdet med sygefravær. Det giver en fælles forståelse af udfordringerne, og hvad der kan gøres for at løse dem.

2 Det er godt med konkrete redskaber til fx at få lavet en sygefraværspolitik eller til den gode sygefraværssamtale.

3 Det er lærerigt at høre de andre apotekers erfaringer med sygefravær og trivsel. Vi kan lære af hinanden.

4 Selv om man ikke har problemer med sygefravær, er værktøjerne en mulighed for at få talt om trivsel og arbejdsmiljø.





> der skal stå i skranken og hvornår. Det giver alle et medansvar for at få tingene til at glide, og det har helt sikkert fremmet vores samarbejde”, fortæller Ragnhild Birgitte Jensen.

Udfordring med fusioner og nye afdelinger

Maja Frahm Oue peger på fusioner af apoteker og samarbejde mellem flere afdelinger som en af de helt store udfordringer for arbejdsmiljøet og trivselen blandt farmakonomer på landets apoteker.

“Mange har fået en anderledes hverdag end tidligere. Man har fået nye kolleger, man skal lære at kende og samarbejde med, og man skal arbejde på flere lokationer,” siger hun.

Samtidig er konkurrencen også blevet hårdere apotekerne imellem. Det kan ri-

sikere at gå ud over trivselen og dermed føre til et øget sygefravær.

En fælles forståelse

Fundamentet for projektet er, ifølge Maja Frahm Oue, at både ledelsen og medarbejdersiden har aktier i en god trivsel.

“Når man tager sammen afsted og får nogle inputs, skaber det et rum for, at man også får en fælles opfattelse af, hvad der er udfordringerne på ens eget apotek, og hvordan de bedst kan løses”, siger Maja Frahm Oue.

I Rudkøbing har Anja Claudia Hoffmann også haft den oplevelse i projektet.

“Det giver netop en fælles forståelse af problemerne, og hvad der skal til for at løse dem, når man er afsted sammen i trioen (apoteker, tillids- og arbejdsmiljørepræsentant, red.). Og efterfølgende

har vi indført, at vi tre mødes jævnligt og taler om eventuelle problemer eller får nye idéer til, hvad vi kan arbejde i fællesskab med, når det gælder trivsel og arbejdsmiljø”, siger hun.

I Apotekerforeningen glæder formand Jesper Gulev Larsen sig over, at erfaringerne nu kan komme alle apoteker til gavn.

“Det er afgørende for både medarbejdernes trivsel og driften af apoteket, at vi har et godt arbejdsmiljø og en høj trivsel blandt medarbejderne. Ansvaret for, at der sættes fokus på det er vores som apotekere. Med den nye værktøjskasse er der et godt sted at tage fat,” siger Jesper Gulev Larsen. ●

Værktøjskassen er tilgængelig fra 1. december 2021 på www.crecea.dk/apoteker/værktøjskasse.

Lad køresygen blive hjemme og nyd rejsen

Både **køresyge** og **søsyge** skyldes en konflikt i hjernen, når synsindtryk er i modstrid med det du føler eller oplever. Hjernen har svært ved at folke signalerne, når vi oplever gyngende, svajende eller kraftige bevægelser via balanceorganet i øret, samtidig med at signalerne fra øjnene fortæller noget andet.

Tabletten mod køresyge og søsyge

Postafen indeholder antihistaminet meclozin, der gør at man bliver mindre følsom over for bevægelsesforandringer. Balanceorganets signaler dæmpes, og dermed mindskes risikoen for at man bliver utilpas og kaster op. Læs mere information på postafen.dk

CampusPharma



God rejsen!

Postafen
Receptfri tablet mod køresyge

Postafen® 25 mg tabletter (meclozinhydrochlorid) **Indikationer:** Allergiske sygdomme, især urticaria, høfeber og allergisk rhinit. Transportsyge. **Læs indlægssedlen grundigt inden brug.** **Dosering:** Allergiske sygdomme: Voksne og unge over 12 år: 25–50 mg 1–2 gange daglig. Transportsyge: Voksne og unge over 12 år: 25–50 mg 1–2 timer før afrejse. Søvnløshed: Voksne: 25–50 mg til natten. Bør ikke anvendes til børn under 12 år uden lægens anvisning. **Kontraindikationer:** Søvnapnø, Overfølsomhed over for det aktive stof eller flere af hjælpestofferne eller piperazinderivater. Patienter med leverinsufficiens. **Særlige advarsler og forsigtighedsregler vedrørende brugen:** Hvis du har forhøjet tryk i øjet, hvis du lider af vandladningsbesvær på grund af forstørret prostata eller forsnævring af blærehalsen, pylorostenose, nedsat bevægelighed af tarmen, myasthenia gravis, demens, hvis du er ældre, hvis du har vejrtrækningsbesvær eller har tendens til krampes. **Trafik- og arbejdssikkerhed:** Postafen kan især ved starten af behandlingen og ved øgning af dosis, påvirke evnen til at føre motorkøretøj eller betjene maskiner i væsentlig grad. **Bivirkninger:** Mere end 10 % af de behandlede patienter kan forvente at få bivirkninger. De almindeligste bivirkninger er døsighed og sedation. **Pakninger:** 10, 20, og 100 tabletter. Dette er uddrag fra produktresumé dateret 9 december 2019, www.produktresume.dk. CampusPharma AB www.campuspharma.se.

Vi har kunnet bruge værktøjerne direkte i forhold til de forandringer, vi har stået midt i

Anja Claudia Hoffmann,
apoteker, Rudkøbing Apotek



Sygefraværprojektet

Danmarks Apotekerforening og Farmakonomforeningen indgik ved OK18 en aftale om at forbedre arbejdsmiljøet på apoteket og nedbringe sygefraværet.

Konkret har aftalen udmøntet sig i et projekt i samarbejde med rådgivningsvirksomheden CRECEA, hvor 41 apoteker i perioden fra 2019-2021 har deltaget i tre kursusmoduler med apotekeren, arbejdsmiljørepræsentanten og tillidsrepræsentanten. Hvert modul har haft forskelligt indhold om trivsel og sygefravær, som apotekerne imellem hvert modul selv har arbejdet med.

De gode erfaringer fra projektet er nu samlet i en værktøjskasse tilgængelig for alle apoteker. Her kan du lade sig inspirere og guide på en måde, som giver mening for dit apotek. Find værktøjskassen på www.crecea.dk/apoteker/værktøjskasse



Kom med på gratis værktøjskursus

Lær at bruge de mange gode værktøjer, der er udarbejdet i Sygefraværprojektet.

Hvert apotek, som ikke deltog i projektet, tilmelder sig med en repræsentant for ledelsen (apoteker/souschef), en arbejdsmiljørepræsentant (AMR) og en tillidsrepræsentant (TR).

Tid og sted

Kurset er et halvdagskursus fra kl. 9-12 – og afholdes i:

Haderslev, torsdag den 13. januar 2022

Næstved, tirsdag den 18. januar 2022

Aarhus, onsdag den 19. januar 2022

Aalborg, mandag den 24. januar 2022

Holstebro, tirsdag den 25. januar 2022

Odense, tirsdag den 25. januar 2022

Roskilde, torsdag den 27. januar 2022

Varde, torsdag den 27. januar 2022

Tilmelding

Sidste frist for tilmelding er den 1. december 2021.

Tilmelding til kurset sker efter først-til-mølle-princippet på crecea.dk/apoteker.

Du kan også ringe til Crecea på tlf. 7010 8600 eller sende en mail til Connie Moss, cm@crecea.dk.



Utilsigtede hændelser:

Apotekernes rapporteringer øger medicinsikkerheden

Rapportering af utilsigtede hændelser sikrer læring på tværs af sundhedssektoren. Nyt rapporteringssystem skal gøre det nemmere og enklere at rapportere.

Af: Redaktionen

En patient anmoder via et lægesystem om receptfornyelse på præparatet Gabapentin 300 mg. Da det er udgået, sorterer systemet automatisk efter samme præparat uden hensyn til valg af styrke. Det betyder, at patienten modtager recept på Gabapentin 600 mg – altså en fordobling af den ordinerede dosis. Fejlen i lægesystemet opdages, da både lægepraksis og apotek rapporterer hændelsen på skift i Dansk Patient-Sikkerheds-Database.

Eksemplet er hentet fra Region Syddanmark, og det viser, hvordan rapportering af fejl – eller utilsigtede hændelser (UTH) – er med til at forebygge, at det samme sker igen. Formålet med rapporteringssystemet er at øge patientsikkerheden på tværs af sundhedsvæsenet. Og det er helt afgørende, at man som sundhedsperson rapporterer, når man opdager en fejl. Det understreger Vibeke Overgaard Madsen, der er farmaceut og risikomanager for apotekssektoren i Region Syddanmark.

”Sundhedspersoner har ifølge sundhedsloven pligt til at rapportere, når de bliver opmærksomme på en utilsigtet hændelse. Enten hos dem selv eller andre steder i systemet,” siger Vibeke Overgaard Madsen.

Skaber læring på tværs

Konkret rapporteres UTH i den nationale database Dansk Pa-

tient-Sikkerheds-Database. Derefter sagsbehandles den af en regional risikomanager i evt. dialog med de sundhedsprofessionelle, der rapporterer hændelser, herunder apotekerne. Dialogen går på, hvordan man kan forbedre kvaliteten og forebygge fejl med udgangspunkt i hændelserne.

”Vores primære opgave er at sørge for, at man lærer af de fejl, der opstår. På den måde kan vi øge patientsikkerheden. UTH-systemet er med til at sikre, at vigtig viden ikke forbliver internt på den enkelte arbejdsplads men giver læring på tværs af sundhedsvæsenets sektorer,” siger Vibeke Overgaard Madsen.

På Rødning Apotek i Region Syddanmark har de, ifølge fagligt ansvarlig farmaceut Pernille Jørgensen, stort fokus på at rapportere utilsigtede hændelser.

”Vi har fokus på at registrere de utilsigtede hændelser, vi opdager, så der kan skabes læring på tværs. Det kan for eksempel være, hvis vi opdager uoverensstemmelse mellem det ordinerede og recepten i FMK-systemet. Ved at rapportere sådan en fejl er vi med til at sikre, at der bliver ryddet op i gamle recepter i systemet,” siger Pernille Jørgensen.

Opfordring til rapportering af egne hændelser

Trods de gode argumenter for rapportering af UTH'er er der ifølge Vibeke Overgaard Madsen stadig potentiale for langt flere rapporteringer – også når den utilsigtede hændelse sker på apoteket.

”Apotekerne er generelt gode til at rapportere UTH, når hændelsesstedet ikke er hos dem selv. Men de kan blive bedre til at rapportere, når hændelsen er sket på apoteket,” siger risikomanageren fra Region Syddanmark.

Årsagerne til, at man er mere tilbageholdende med at rapportere hændelser sket på apoteket, kan være flere, lyder Vibeke Overgaard Madsens forklaring.

Regionale risikomanagere



REGION NORDJYLLAND

Marianne Sparsø Mølgaard

☎ 51 15 71 01

@ patientsikkerhed@rn.dk



REGION MIDTJYLLAND

Anne Storgaard

Regional risikomanager

Sygeplejerske

☎ 91 17 76 97

@ annstg@rm.dk



REGION SYDDANMARK

Vibeke Overgaard Madsen

Regional risikomanager og
udviklingskonsulent

Farmaceut

☎ 29 63 39 31

@ patientsikkerhed@rsyd.dk



REGION HOVEDSTADEN

Anja Vibe

Regional risikomanager

Sundhedsfaglig specialkonsulent

☎ 23 99 51 71

@ anja.vibe@regionh.dk

REGION SJÆLLAND

I Region Sjælland er opgaven
fordelt på flere medarbejdere.

@ patientsikkerhed@regionsjaelland.dk



- > "Nogen har måske svært ved at se relevansen i at fortælle om interne sager. Hvis der er sket en UTH hos dem selv, så rettes der måske op på nogle arbejdsgange, og så er problemet umiddelbart løst. Det kan være svært at se, hvilken værdi det kan skabe, at hændelsen rapporteres," siger hun.

Men det har, ifølge Vibeke Overgaard Madsen, værdi, idet der via systemet kan findes mønstre og tendenser på tværs af apotekerne, som kan give en bred viden om, hvor der kan sættes ind.

Rapporteringer anonymiseres

For andre kan det handle om, at de ikke har lyst til at udpensle egne fejl. Her er det dog, ifølge Vibeke Overgaard Madsen, vigtigt at huske, at der altid er vandtætte skotter.

"Alt bliver selvfølgelig anonymiseret, når vi lokalt er færdige med at sagsbehandle hændelserne og afslutter dem. Det eneste, vi som risikomanagere herefter kan hente frem, er hændelsesstedet. Styrelsen for Patientsikkerhed modtager først hændelserne, når de er anonymiseret og afsluttet lokalt. Samtidig omfatter regionens tavshedspligt hændelsessteder," siger hun.

Styrelsen for Patientsikkerhed varetager driften af Dansk Patientsikkerhedsdatabase og modtager de afsluttede anonymiserede hændelser med henblik på den nationale læring.

På Rødning Apotek kan man godt genkende, at det kan halte med at få rapporteret en UTH, hvis fejlen er sket på apoteket. Det skyldes dog ikke en manglende lyst til at rapportere om egne fejl men derimod en tvivl om relevansen for andre sektorer.

"Vi har før tænkt, at det kun er relevant niche-viden for apoteker, og at disse fejl kun sker på apoteket.



Vi elsker de nye skemaer. De er mere intuitive end de tidligere skemaer, og man oplever ikke på samme måde som tidligere at skulle skrive tingene flere gange

Pernille Jørgensen,

farmaceut, Rødning Apotek

Vores primære opgave er at sørge for, at man lærer af de fejl, der opstår. På den måde kan vi øge patientsikkerheden

Vibeke Overgaard Madsen,

farmaceut og risikomanager for apotekssektoren i Region Syddanmark

Men nu ved vi, at andre sundhedsprofessionelle også kan have gavn af den viden," siger Pernille Jørgensen.

Pilotprojekt har medført lettere arbejdsgange

For nogle kan det måske også være en barriere, at selve rapporteringen kan synes besværlig. Og det var netop en af årsagerne til, at Styrelsen for Patientsikkerhed i foråret sidste år søsatte et pilotprojekt, hvor man afprøvede en kortere og enklere rapporteringsformular. Desuden vil man gøre det mere synligt, hvilken værdi det skaber, at man rapporterer UTH, fortæller oversygeplejerske i Styrelsen for Patientsikkerhed, Janet Johannessen.

"Projektet havde til formål at forbedre rapporteringsordningen for utilsigtede hændelser i hele sundhedsvæsenet, så det bliver lettere at rapportere, og at fokus ikke udelukkende er på rapportering, men lige så meget på læring," siger Janet Johannessen.

Rødning Apotek deltog i pilotprojektet, og her var de glade for den nye, nemmere afrapportering.

"Vi elsker de nye skemaer. De er mere intuitive end de tidligere skemaer, og man oplever ikke på samme måde som tidligere at skulle skrive tingene flere gange. Det har gjort arbejdet lettere for os," siger Pernille Jørgensen.

Projektet har gjort hende og hendes kollegaer mere bevidste om vigtigheden af at dele viden og erfaringer på tværs af sektorer.

Og det var ikke kun på Rødning Apotek, at man var begejstret for den forenkede rapportering. Generelt var evalueringen af pilotprojektet positiv, og det kortere skema vil blive indført fra januar 2022. Derudover indføres en ændret rapporteringspligt fra 2023, så rapporteringspligten bliver ens i hele sundhedsvæsenet. ●

B

eksempler på ændringer efter rapportering af UTH

- 1 Styrelsen** for Patientsikkerheds risikosituationslægemidler er valgt på baggrund af de rapporterede utilsigtede hændelser. På baggrund af rapporterne kan styrelsen få et overblik over, hvilke lægemidler der er særligt patientsikkerhedskritiske og dermed skabe fokus på dem.
- 2 Rapporterede** utilsigtede hændelser i forbindelse med lægemidlerne methotrexat og Pradaxa® har afstedkommet, at Apotekerforeningen har samarbejdet med Styrelsen for Patientsikkerhed om advarsel-postkortene, som apotekerne kan give med, når de udleverer lægemidlerne.
- 3 Rapporteringer**, særligt fra apotekerne, om fejlordinationer af de blodfortyndende midler, Fragmin® og Innohep® gjorde Styrelsen for Patientsikkerhed opmærksom på, at lægerne i deres systemer ikke kunne skelne mellem de forskellige sprøjters dosering og deres faktiske dosis. Problemet blev løst, og antallet af rapporter om utilsigtede hændelser, der drejer sig om forvekslinger i ordinationen af forfyldte sprøjter med forskellige mængder, er siden faldet markant.

Hvad er en utilsigtet hændelse?

Når noget går galt i sundhedsvæsenet, taler man om en utilsigtet hændelse. En utilsigtet hændelse er en begivenhed, som medfører skade eller risiko for skade.

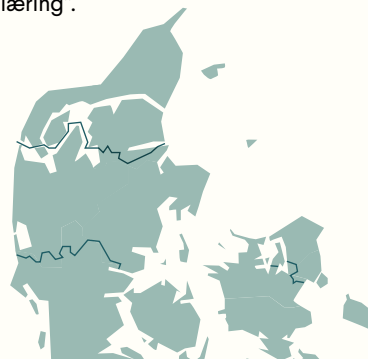
Hændelsen er utilsigtet, fordi de sundhedspersoner, der er involveret, ikke har til hensigt at skade andre. Utilsigtede hændelser kan ske, hvis der fx er mangler i sikkerhedssystemer, problemer med teknisk udstyr og apparatur, u hensigtsmæssige forhold i tilrettelæggelse af arbejdet, misforståelser eller tab af information.

Som sundhedsprofessionel har man pligt til at rapportere utilsigtede hændelser.

Nyt på medlemsnettet!

Månedens UTH

Som noget nyt vil risikomanagere fra de fem regioner fremover på skift levere eksempler på en månedlig UTH til inspiration på apotekerne. De vil blive lagt på medlemsnettet sammen med Apotekerforeningens egne eksempler under "UTH til læring".



VIDSTE DU, AT ...

over 25.000 borgere hvert år får en
medicin- eller compliancesamtale på apoteket?

Det hjælper dem til at få gode medicinvaner.



Melatal

Melatonin 3 mg & 5 mg

Tilgængelig på recept



- Til kortvarig behandling af jetlag
- Melatal er udviklet og produceret i Finland
- Fås i pakker med 30 og 50 tabletter



Melatal Melatonin

Produktinformation for Melatal (Melatonin) 3 mg og 5 mg.

De * markerede afsnit er omskrevet/ forkortet i forhold til det godkendte produktresumé dateret 19/03/2021.

Vi opfordrer til at læse oplysningerne i indlægsseddelen eller på emballagen.

Melatal Vitabalans 3 mg & 5 mg er receptpligtige lægemidler. Indikationer*: Melatal er indiceret til kortvarig behandling af jetlag hos voksne. Dosering og indgivelsesmåde: Den normale dosis er én 3 mg tablet dagligt ved sengetid efter lokal tid, begyndende ved ankomsten til destinationen, i maksimalt 4 dage. Hvis den normale dosis på 3 mg ikke virker tilstrækkeligt på symptomerne kan der tages én 5 mg tablet i stedet for 3 mg ved sengetid efter lokal tid. Pædiatrisk population: Melatals sikkerhed og virkning hos børn er ikke fastlagt. Der foreligger ingen data. Ældre: Da farmakokinetikken af eksogent melatonin (med hurtig udløsning) generelt er sammenlignelig hos unge voksne og ældre, gives ingen specifikke doseringsanbefalinger for ældre personer. Nedsat nyrefunktion: Der foreligger kun begrænsede erfaringer. Forsigtighed bør udvises. Melatal frarådes anvendt hos patienter med svært nedsat nyrefunktion. Nedsat leverfunktion: Ingen erfaringer med anvendelse. Melatal frarådes anvendt hos patienter med nedsat leverfunktion. Begrænsede data viser, at plasmaclearance af melatonin er væsentligt nedsat hos patienter med levercirrhose. Administration: Oral anvendelse. Tabletterne synkes med et glas vand. Det frarådes at indtage føde ca. 2 timer før til 2 timer efter indtagelse af melatonin. Kontraindikationer*: Overfølsomhed for det aktive stof eller for et eller flere af hjælpestofferne anført i pkt. 6.1. Særlige advarsler forsigtighedsregler vedrørende brugen*: Timing af doseringen af melatonin er vigtig. Melatal bør bruges som anvist. Døsighed: Melatonin kan forårsage døsighed. Lægemidlet bør derfor anvendes med forsigtighed, hvis døsighed forventes at kunne medføre en sikkerhedsrisiko. Autoimmune sygdomme: Der findes ingen kliniske data om anvendelse af melatonin hos personer med autoimmune sygdomme. Anvendelse frarådes. Nedsat lever- og nyrefunktion: Der er kun begrænsede erfaringer med brug af melatonin hos patienter med nedsat nyre- eller leverfunktion. Interaktion med andre lægemidler og andre former for interaktion*: Farmakokinetiske interaktioner: Der er kun foretaget interaktionsstudier hos voksne. Melatonin er iagttaget at inducere CYP3A in vitro ved supratherapeutiske koncentrationer. Melatonin inducerer ikke enzymene CYP1A in vitro ved supratherapeutiske koncentrationer. Metaboliseringen af melatonin medieres hovedsagelig af CYP1A-enzymet. Forsigtighed bør udvises hos patienter på fluvoxamin, som øger koncentrationen af melatonin. Der skal udvises forsigtighed hos patienter, der tager 5- eller 8-methoxypsoralen (5- og 8-MOP) som øger melatonniveauerne. Cigaretrykning kan reducere koncentrationen af melatonin. Forsigtighed bør udvises hos patienter, som får østrogener. CYP1A2-hæmmere som quinoloner kan medføre øget eksponering for melatonin. Induktorer af CYP1A2 som carbamazepin og rifampicin kan nedsætte plasmakoncentrationen af melatonin. Fødevarer kan påvirke plasmakoncentrationen af melatonin. Farmakodynamiske interaktioner*: Alkohol bør ikke indtages sammen med melatonin, da det reducerer melatons virkning på søvnen. Melatonin kan forstærke den sederende virkning af både benzodiazepiner og andre sovemidler. Samtidig anvendelse af melatonin og warfarin kan medføre øget antikoagulerende virkning – INR bør kontrolleres, når de anvendes sammen. Graviditet og amning*: Bør ikke anvendes. Virkninger på evnen til at føre motorkøretøj eller betjene maskiner*: Moderat påvirkning. Melatonin kan medføre døsighed og årvågenhed i flere timer. Bør anvendes med forsigtighed, hvis døsighed kan være forbundet med en sikkerhedsrisiko. Bivirkninger*: Ved jetlag er der beskrevet meget få bivirkninger. Ikke tilstrækkelige data til at vurdere forekomsten og hyppigheden af bivirkninger ved kortvarig brug af melatonin. Potentielle bivirkninger ved kortvarig brug mod jetlag er hovedpine, kvalme, appetitløshed, svimmelhed, søvnighed om dagen og desorientering. Overdosering: Indgivelse af daglige doser på op til 300 mg melatonin er uden nævneværdige kliniske bivirkninger. Ved overdosering må forventes døsighed. Clearance af det aktive stof forventes afsluttet inden for 12 timer efter indtagelse. Der behøves ingen specialbehandling. Udløsing: A. Pakninger: Tabletter 3 mg: 30 stk, 50 stk. Hvide, runde, konvekse, logo 7, diameter 7 mm. Tabletter 5 mg: 30 stk, 50 stk. kapselformede, delekarv på den ene side, mål 10 x 5 mm. Pris: Se venligst den dagsaktuelle pris på <http://medicin-priser.dk>. INDEHAVER AF MARKEDSFØRINGSTILLADELSEN: Vitabalans Oy, Varastokatu 8, 13500 Hameenlinna, Kanta-Häme, Finland. Produktresumeeet kan vederlagsfrit rekvireres fra den danske repræsentant: Vitabalans ApS Kirke Værløsevej 22, 3500 Værløse. Eller på lægemiddelstyrelsens hjemmeside www.produktresume.dk.

CANADA

Apoteket kan bidrage til seksuel og reproduktiv sundhed

Nyt scoping review undersøger apotekets rolle i forbindelse med sundhedsydelse inden for seksuel og reproduktiv sundhed.

APOTEKERNE SPILLER en vigtig rolle i udbredelsen af seksuel og reproduktiv sundhed – særligt når det gælder seksuelt overførte sygdomme og prævention. Det konkluderer et forskerhold, der har set på apotekernes rolle på området på tværs af ni højindkomstlande. Her løser apotekerne opgaver såsom screening af

seksuelt overførte sygdomme, ordinerings af præventionsmidler i nogle lande, vaccination i andre, rådgivning i forbindelse med seksuelt overførte sygdomme og reproduktiv sundhed, såsom ved graviditet, samt henvisning til det øvrige sundhedsvæsen.

Forskerne konkluderer på baggrund af undersøgelsen, at apoteket med sin tilgængelighed har en stor fordel. Det gælder både den fysiske nærhed, i modsætning til testcentre eller lægehuse, samt fleksibiliteten: apoteket har generelt længere åbningstider og kræver ikke tidsbestilling. Desuden peger forskerne på, at apoteket har mulighed for at være proaktivt: når man i skranken har kontakt til borgere i den relevante målgruppe, kan man indlede en samtale om seksuel og reproduktiv sundhed.

Der er dog også udfordringer forbundet med apotekernes indsats på området. Forskerne nævner blandt andet, at der til tider er problemer med rammerne – der kan være manglende plads til den ekstra rådgivning, vaccination og testtagning, både fysisk og i apotekets daglige workflow. Dertil er der store nationale og regionale forskelle på lovgivning, særligt hvad angår godtgørelsen af apotekernes tid, samt om, hvorvidt apotekets medarbejdere må udstede recepter på præventionsmidler og vaccinere mod eksempelvis HPV.

Alt i alt spiller apotekerne dog en vigtig rolle i forbindelse med screening, rådgivning, opsporing og forebyggelse af seksuelt overførte sygdomme og reproduktiv sundhed i de ni lande, der er omfattet af undersøgelsen. En rolle der, ifølge forskerne bag undersøgelsen, kunne blive endnu større, hvis der bliver taget hånd om de nævnte udfordringer. Det ville gavne den seksuelle og reproduktive sundhed yderligere. Et område, hvor apoteket i forvejen står stærkt, lyder konklusionen. ●

Navarrete, J. et al.. Sexual and reproductive health services provided by community pharmacists: a scoping review. *BMJ Open* 2021;11. doi: 10.1136/bmjopen-2020-047034

AUSTRALIEN

Prisstigninger på statiner kan have kostet liv

En pludselig og stor prisstigning på statiner i Australien i 2005 førte til flere efterfølgende hospitalsindlæggelser som følge af hjerteanfald og slagtilfælde. Det tyder et nyt australsk studie på.

PRISEN PÅ MEDICIN betyder noget for medicin efterlevelse. Det peger forskerne bag et nyt studie på. Her har man fulgt udviklingen hos 207.066 australske patienter, der brugte statiner i slutningen af 2004. Efter at prisen på én måneds forbrug af tilskudsberettigede statiner pludseligt steg med ca. en femtedel i januar 2005, fortsatte kun ca. 84 % af patienterne deres behandling med statiner som planlagt, mens 12,5 %

nedtrappede brugen, og ca. 3 % helt stoppede behandlingen. Særligt mænd under 70 år var tilbøjelige til at nedtrappe eller stoppe behandlingen.

Manglende medicin efterlevelse er dårligt for helbredet. Forskerne fandt, at risikoen for hjertestop og slagtilfælde steg med næsten en femtedel hos de patienter, der nedtrappede eller stoppede behandlingen med statiner efter prisstigningen.

Studiet viser altså, at medicinprisen kan have en indflydelse på compliance og dermed helbredet. Den faktiske prisstigning er relativt lille – 49 cent for bistandsmodtagere, og \$3,55 for øvrige, der var omfattet af den australske medicintilskudsordning, der på mange måder ligner det danske. Alligevel kan den have fået cirka 25.000 australiere til at nedtrappe brugen, og næsten 8.000 til helt at stoppe brugen af den livsforlængende medicin. ●

Seaman, K. et al.. Exploring the association between stroke and acute myocardial infarction and statins adherence following a medicines co-payment increase. *Res Social Adm Pharm.* 2021 Oct;17(10):1780-1785. doi: 10.1016/j.sapharm.2021.01.011.

insulin

Tekst: **ADRIAN SKOV**

Foto: **RUNE PEDERSEN**

Klippe-klistre

Insulin var i 1982 det første markedsførte produkt skabt med teknologien "DNA rekombination" – også kaldet gensplejsning. Teknologien går kort sagt ud på, at man ved hjælp af et særligt 'klippe'-enzym fjerner en DNA-streng fra et DNA-molekyle og indsætter i et andet molekyle. I tilfældet med insulin blev det menneskelige gen, der står for insulinproduktion, indsat i colibakterier. I dag er det dog insulin fra genmodificerede gærceller, der er den mest anvendte slags i Danmark.

Hormon-øer

Navnet "insulin" kommer af det latinske "insula", ø. Det henfører til bugspytkirtlens endokrine væv, også kaldet de langerhanske øer, fordi vævet under mikroskop ligner små øer i bugspytkirtlens exokrine væv. Øerne producerer en række hormoner, herunder insulin og glukagon.

Da insulin kom fra grise og køer

Før produktionen af humant insulin kom til, udvandt man animalsk insulin af biprodukter fra slagterierne i form af bugspytkirtler fra grise og køer. Problemet med animalsk insulin var dog, at det var resourcekrævende: der skulle 14 køer eller 70 grise til at producere nok insulin til én gennemsnitlig diabetespatient i ét år. Insulinproduktionen var altså meget afhængig af kødindustrien, og i 70'erne og 80'erne fik det medicinalfirmaerne til at investere stort i ny teknologi, såsom DNA rekombination.

Overspisning og faste

Selvom diabetes har været kendt længe, har man gennem det meste af historien været på bar bund i forhold til en egentlig behandling. Først i 1800-tallet kom man frem til, at diæt og blodsukker spiller en rolle. Det førte dog til, at man forsøgte at imødekomme væsketab og tab af næringsstoffer ved at opfordre mennesker med diabetes til at spise og drikke oftere, hvilket som regel forværrede symptomerne. Modsat forsøgte man senere at få diabetespatienterne til at faste, hvilket hjalp i langt flere tilfælde. Det var dog først ved opdagelsen af insulin for 100 år siden, at vejen var banet for at gøre livet med diabetes tåleligt.

Hunde-insulin

Da insulin blev opdaget i 1921 af canadierne Frederick Banting og Charles Best, blev det udvundet fra hunde. Det var dog en meget tidskrævende proces, og mængden var både lille og uren. Den kunne derfor kun bruges i begrænsede mængder til hunde. Det første menneske med diabetes, der blev behandlet med insulin, fik indsprøjet okseinsulin, som har mange ligheder med humant insulin. Men da patienten, som var 14 år, fik en stærk allergisk reaktion, blev behandlingen stoppet. I takt med, at det lykkedes at rense dyreekstrakterne, blev de allergiske reaktioner mindre – og i dag anses animalsk insulin som værende lige så sikker som humant DNA fra gærceller. I de vestlige lande bruges stort set kun humant DNA, men mange steder er der ikke de samme produktionsfaciliteter, hvorfor animalsk insulin stadig er i brug.



85.330

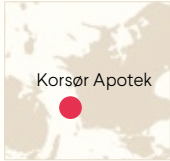
danskere brugte insulin i 2020. Antallet er i gennemsnit steget med 5 % hvert år siden 1999.

(kilde: Medstat)



NY APOTEKER

”Jeg kan lide at se medarbejderne vokse”



Hvorfor vil du gerne være apoteker?

For ti år siden, da jeg var ansat i Orifarm, fik jeg lyst til at blive selvstændig. Det var der,

jeg tog beslutningen om at søge på apotek.

Hvorfor netop Korsør Apotek?

Jeg så bevillingen første gang, den var slået op. Men jeg synes, den lå for langt fra København. Jeg bor på Amager og har børn, der går i skole. Så jeg søgte den ikke. Men da den blev genopslået, hentede jeg udbudsmaterialet, og der kunne jeg se, at der var potentiale. Bevillingen minder på mange måder meget om det, jeg kommer fra (Bagsværd Apotek, red.).

Hvor ser du udviklingspotentialet?

Først og fremmest skal vi have gang i nogle flere sundhedsydelse. Ikke mindst medicinsamtaler. Det synes jeg er vigtigt i forhold til at markere apote-

ket som et fagligt sted, og også vigtigt for økonomien. Det betyder noget for mig, at apoteket er forankret i det lokale og har et godt samarbejde med for eksempel lægerne. Det tror jeg, kan udbygges.

Hvilken erfaring fra tidligere ansættelser kommer du til at trække på?

Jeg har arbejdet med at motivere medarbejderne, blandt andet ved at involvere dem i udviklingsprojekter. Det er noget, jeg lægger vægt på. Jeg kan godt lide at se medarbejderne udvikle sig og se, at de vokser. Når medarbejderne føler sig involveret, præsterer de bedre og har det bedre. Det er afgørende, når vi skal rekruttere og fastholde. Det er en stor udfordring, ikke mindst i forhold til farmakonomerne.

Hvad glæder du dig mest til?

Jeg glæder mig til det ledelsesmæssige og til at lære medarbejderne at kende. Jeg ser frem til at være min egen herre. ●

Søren Ringsmose-Pedersen

Fra souschef på Bagsværd Apotek til apoteker på Korsør Apotek.

- 41 år
- Udnævnt den 22. september 2021
- Overtagelse den 1. november 2021

CV

2021, 1. november: Apoteker, Korsør Apotek

2015-2021: Souschef, Bagsværd Apotek

2013-2015: Farmaceut, Odense Dalum Apotek

2011-2013: Farmaceut, Ejby Apotek

2008-2011: Orifarm Pl, QA-spezialist

Det betyder noget for mig, at apoteket er forankret i det lokale og har et godt samarbejde med for eksempel lægerne

Søren Ringsmose-Pedersen
apoteker Korsør Apotek



DØDSFALD



Peter J. Kielgast 1945 - 2021

Peter J. Kielgast er død den 3. oktober 2021. Han blev 76 år.

Han var uddannet cand.pharm. i 1969 og seks år senere cand.jur. Peter J. Kielgast arbejdede som afdelingsleder i Sundhedsstyrelsen, og fra 1973 var han kontorchef i Danmarks Apotekerforening. Fra 1978 og knapt 17 år frem havde han posten som generalsekretær for foreningen.

I 1994 blev han apoteker ved Taastrup Apotek, hvorfra han gik på pension 1. januar 2020.

Peter J. Kielgast var stærkt engageret i det internationale arbejde og var blandt andet i perioden 1998-2002 præsident for International Pharmaceutical Federation (FIP). I 2000 fik han titlen Doctor of Science fra Mercer University i Georgia, USA, og i 2004 kunne han kalde sig Doctor Honoris Causa fra Iuliu Hatieganu Medical University i Rumænien.



DØDSFALD

Lisbet Høgh 1953-2021

Apoteker **Lisbet Høgh**, tidligere Ebeltoft Apotek, er død den 24. oktober 2021.



Jubilæumsfondens lejligheder

Vidste du at Danmarks Apotekerforenings Jubilæumsfond ejer 3 ejendomme på Frederiksberg?

Du kan blive skrevet op på ventelisten. Det koster 500 kr. pr. år.

Gå ind på medlemsnettet under medlemstilbud og udfyld formularen.

Hvis du ikke har adgang til medlemsnettet, kan du sende en mail til apotekerforeningen@apotekerforeningen.dk Du skal skrive Jubilæumsfondens venteliste i emnefeltet.



Redigeret af
—
TRINE GANER



LEDIG BEVILLING

Bevillingen til at drive **Aarhus City Vest Apotek** er ledig pr. 1. april 2022. Apoteket bliver indtil da drevet af apoteker **Helle Kristensen Baunmøller**. Ansøgningsfristen er overskredet.



AARHUS

FILIAL LUKKER

Apoteker **Tove Drikkjær**, Nyborg Apotek, lukker filialen **Dronningensvej Apotek**. Sidste åbningsdag er 20. november 2021.



NYBORG



OPGIVELSE AF BEVILLING

Apoteker **Troels Ingemann** har fået tilladelse til at opgive sin bevilling for **Hillerød Frederiksborg Apotek** fra udgangen af marts 2022. Troels Ingemann har drevet apoteket siden 1998.



FREDERIKSBORG

NY FILIAL

Apoteker **Mads Haaning** åbnede den 29. oktober 2021 en ny filial med navnet **Sorø Frederiksborg Apotek**. Mads Haaning driver desuden Sorø Apotek og Glumsø Apotek samt filialen Fuglebjerg Apotek.



SORØ



ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
187. bind - 178. årgang - Nr. 10
19. november 2021

apotek

UDGIVER

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE

Foto: Hanne Loop
Grafik: Esben Bregninge Design

REDAKTION

Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer

GRAFISK PRODUKTION

Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Rosendahls Tryk



ANNONCESALG

Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf: 2967 143
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF



DANSKE MEDIER

KONTROLLERET AF



DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

KONTROLLERET OPLAG

1007 i perioden 1. august – 30. juni 2020

FARMACI NR. 1 - 2022

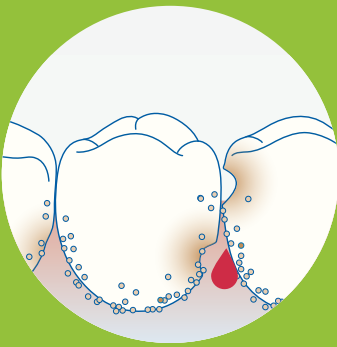
UDKOMMER
fredag den 7. januar 2022



POST

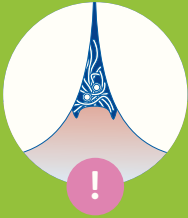
PP DANMARK

Magasinpost SMP
46446



FORDELE VED REGELMÆSSIG INTERDENTAL TANDPLEJE RENGØRING:

- ✓ Sundt tandkød
- ✓ Sund mund
- ✓ Forebyggelse af inflammation
- ✓ Forebyggelse af huller
- ✓ Mindre halitosis (dårlig ånde)
- ✓ Bedre oral og generel sundhed

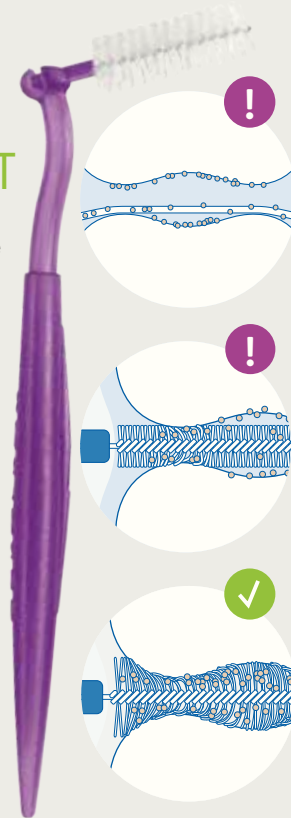


CURAPROX

DEN RETTE INTERDENTALBØRSTE, OG STØRRELSE BETYDER NOGET

Interdentalbørster er det eneste værktøj, der kan rengøre alle bakterier i mellemrummene mellem tænderne:

- Tandtråd er ikke i stand til at rense de kritiske steder, f.eks. tandhulrummene og området mellem papillerne.
- Mange interdentalbørster har ikke lange nok børster til at nå de ovennævnte kritiske steder.
- Børsterne på Curaprox IDB's IDB'er har en såkaldt paraplyeffekt: de samler sig ved indgangen til interdentalrummet og folder sig ud så de udfylder hele mellemrummet. På den måde er én enkelt ind- og udgående bevægelse nok til at rense interdentalrummet ordentligt.
- Desuden er den nikkelfri kirurgiske wire ekstrem fin, men alligevel ekstrem modstandsdygtig, så den er perfekt til selv de mindste interdentalrum.
- PrimeStart serien indeholder; 2 håndtag - et kort og et langt, samt 5 børstehoveder.



Lang holdbarhed.
Hvert børste-
hoved kan bruges
min. 10 gange



SWISS PREMIUM 
ORAL CARE

KAN BESTILLES HOS NOMEKO ELLER TMJ